

ODBRANA

ODBRANA izlazi u Šibeniku redovito srijedom ujutro
Uredništvo i uprava nalazi se u prostorijama
TIPOGRAFIJE
u ulici hr. Tomislava, kraj katedrale Sv. Jakova
Glavni urednik: Prof. Dr ANTE MIŠURA
Direktor i odgovorni urednik: HAMILKAR VITALIANI

GODINA VI

Pretpata : mjesečno Din 6.—
Inozemstvo Din 10.—
Pojedini broj Din 150

3 augusta 1938

Rukopisi se ne vraćaju.
Oglasi se računaju po tarifi.
Plativo i utuživo u Šibeniku.

BROJ 553/3

Dnevne vijesti

U VILIGEN, DIREKTORA BANCA U CAVTATU dovršene su sve pripreme za dolazak vojvode i vojvodkinje od Kenta i drugih uglednih engleskih gostiju.

SVEČANOSTI USTOLICENJA Nj. Sv. patrijarha dra Garrile započele su u pećkaj patrijarsiji. Glavni dio svečanosti obaviće se danas na dan sv. Ilje.

BEOGRAD. - Dolazak dra Macka u Beograd, kako misli opozicija, znaćće dalje razvelačenje ugodnih razgovora ili, kako opozicija kaže »razvijanja opozicione akcije». - Svakako, brda setresu, vidjećemo, da li će se roditi ridiculus mus ili ridiculus cattus.

KOTOR. - U Kotoru su se priredile razne svečanosti i priredbe u čast g. predsjednika vlade, dr. Milana Stojadinovića. Očigledno je da se Bokelji utrkuju sa Splitom i Dubrovnikom u slavljenju našega premijera. G. predsjednik vlade neobično je zadovoljan sa srdačnim i sjajnim dočecima cijeloga našega Primorja.

SAINT JEAN DE LIS. - Republika napreduju na Ebru i kod Teruela, a nacionalisti u Estremaduri. Veliki su gubici trupa generala Franka na istočnom frontu.

RIM. - Bombardovanje britanskoga trgovačkoga parobroda »Kelvin» od Frankovih aviona pogoršalo je izgleda u povoljno rješenje pitanja o »nemiješanju».

PRAG. - Engleska se mijesha u najteži problem Centralne Evrope, u problem na Vltavi, ali se sada vidi da se je Engleska više nego ikada dosad zainteresovala i za sve probleme Centralne Evrope koji su vezani medju sobom.

MOSKVA. - Sovjetska agencija Tas saopćava da su japansko-mandžurski odredi pokušali 29 jula da zauzmu jedno brdo koje se nalazi dva kilometra sjeverno od visija Čan Ku Fen-a. Pogranične sovjetske trupe odbile su japansko-mandžurske odrede. Imamrtvih i ranjenih na obe strane. Sovjetski otpravnik poslova u Tokiu dobio je naredjenje da protestuje kod japanske vlade protiv ovog novog upada na sovjetsku teritoriju.

PAŽNJA GG. PRIMAOCIMA „ODBRANE“

Čast nam je ovime pripomenuti, da smo svu onu gospodu, kojima smo dostavili 1-2-3 broj našeg lista ubilježili kao naše stalne pretplatnike te ih istodobno zadužujemo za pretplatu iznos Biće potrebno da se taj iznos redovito i točno uplati jer održavanje i prosperitet našeg lista ovisi samo od gg. pretplatnika i oglasivača. U aprijed se zahvaljujemo i preporučamo

UPRAVA.

Naše selo

Svačija usta puna su ove narodne srēike, ovoga izvora svake dobrote, ljepote i istine; svak se u javnosti upire na naše selo. Možda ga ljudi našega vremena u zvjezdama kuju zbog moralne njegove vrijednosti, zbog koje ga je u svoje vrijeme slavio Horae u svojim odama ili Vergil u svojim bukolikama? ... Daleko od toga. Današnji je vijek u punom smislu riječi predvodjom Makijavelovim idejama: selo mu je sretstvo, a cilj mu je zlatno tele. A znamo, kako selo vodi k zlatnom teletu.

Kad toga ne bi bilo, naše selo, izvor narodnog života i blagostanja, izgledali bi nekako drakčije, pored svih medenih riječi, pored svih novih pogleda na prirodni dan seljaka na njegovu spremu i sposobnost da stupi u javni život, on je ostao ono što je bio, a njegovo selo s dana u dan sve dublje propada. Prirodni zakoni se iz temelja ljuļaju pod pritiskom zlatnih brda, koja selu dočaravaju gradska gospoda, a sele sluša, ono je omamljeno; čeka kada će mu gospoda svoja mjesta ustupiti. Neki privilegovani dodju do ostvarenja svojih snova, ali to su »ra-

ri nantes to gurgyte vasto.«-Rijetki plivači na silnoj pučini.

To je sretstvo koje gospodu vodi k njihovom odredjenom cilju, to je koprena svih njihovih osnova.

Dužnost bi bila svih blagorodnih duša da svim silama pregnu oko ozdravljanja našeg sela. Selu našem treba škole, treba mu svih uslova, koji mu mogu otvoriti oči i izvesti ga na pravi put. Tek kad se seljak nadje na pravom putu, oslobođen svih društvenih preprijetaka, moći će birati izmedju zla i dobra, moći će odlučivati o svojoj sudbini. Razumi je se da će tek u takovom stanju vidjeti, kako i pored njega ima u državi i drugih klasa s kojima zajedno treba da radi o zajedničkom dobru. Selo je naše nebrušeno kamenje; ono će tek onda imati svoju vrijednost, kada se valjano izbrusi. Sveta je dužnost na tome poslu iskreno raditi svih dobrih kulturnih ljudi, a u prvom redu onih koji su za selo nikli. Ne smije se čotati, treba dizati glas i razne špekulante tjerati sa izvora našeg života, da ga u tolikoj mjeri ne bi zamutili, a da ga ne bismo više mogli razbistriti.

Chamberlainov put

Veliki politički govor engleskog ministra pretsjednika u Donjem Domu shvaćen je u Njemačkoj onamo, da je Chamberlain odlučio i dalje koraćati putem mirovne politike bez svakih aluzija, ne dajući se pri tom u prvom redu ometati od raznih predrasuda, kojima se on u parlamentarnom i ostalom javnom životu svoje vlastite zemlje suprotstavlja korak za korakom. Na njemačkoj strani vlada stvarno jednako mišljenje s odgovornom vanjskom politikom engleske vlade u toliko što također i u Berlin postoji nepodjeljen interes na čim brže dovršenu građanskoga u Španjolskoj i na miroljubivom rješenju narodnosnog sukoba u čehoslovačkoj. Dakako, u Berlinu se ne skriva uvjerenje da će Chamberlainova politika razuma, iako se ona u svom konačnom efektu možda upre također i na jako naoružanje, kao i na činjenicu Entente cordiale s Francuskom, teško imati da se bori protiv nepovjerenja koje ometa mirovna nastojanja, pa čak i protiv otvorenih protivnih tendecija protufasističke i Njemačkoj neprijateljske strane. Očigledno je još uvijek potrebna strahovita hrabrost za preuzimanje nepopularnosti na sebe, kad Chamberlain priznaje, da krivnja za to, što mediteranski sporazum još nije stupio na snagu, ne leži na engleskoj ali isto tako ni na

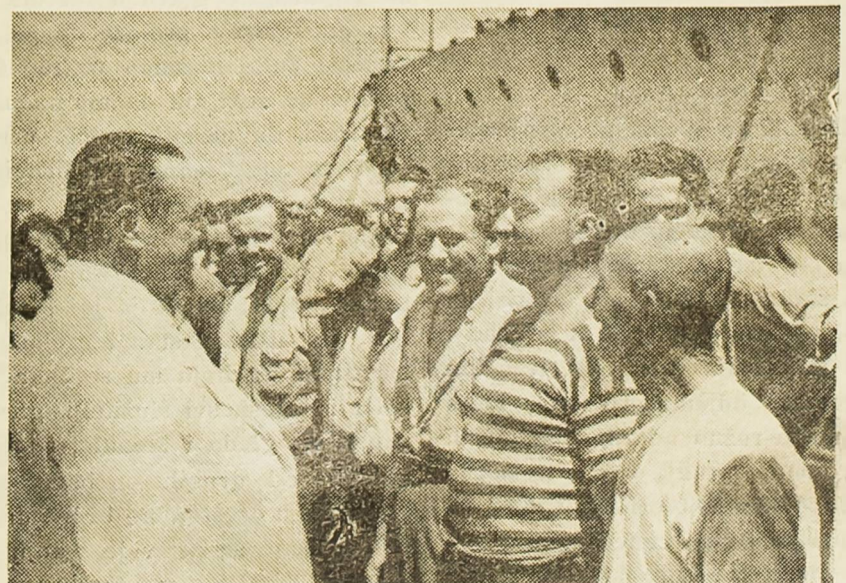
talijanskoj strani.

U daljnim pogledima, kako se to pokazao u debati Donjeg Doma Chamberlainovo stano-iste prema Njemačkoj nailazi na odobravanje, u najmanju ruku u njegovom načelom ustanovljenu, koje je učinio u vezi s flotnim utanačenjem iz 1935., da je naime u cijelosti moguć sporazum izmedju jedne demokratske i jedne autoritativne države. Naravno, ni ovdje se nisu sasvim povukli ono naprijed spomenuto nepovjerenje i

neprijateljska suzdržljivost uplivnih krugova zapada i zato je sam Chamberlain našo potrebnim izjaviti, da tadašnje pažnje vrijedna i nadasve praktična Hitlerova gesta za zaštu mira dosada u njenoj vrijednosti još uvijek nije bila ocjenjena u doličnoj mjeri. Što se pak tiče ocjenjivanja najnovijeg engleskog mirovnog koraka, naime izaslanja lorda Runcimana kao posmatrača u praškim narodnosnim pregovorima, na njemačkoj se strani oprezno povlači razlika izmedju same namjere i mogućnosti uspjeha te akcije. Britanski ministar pretsjednika i sam je vrlo jasno podvukao privatni značaj Lorda Runcimana, ali ni to medjutim nije moglo spriječiti ispoljavanje jake zlovolje u praškim krugovima, a u još jačoj mjeri u krugovima engleske i francuske ljevice. Nažalost, tu je ta ista pjesma da Chamberlain u svojim nastojanjima oko miroljubivog rješavanja sukoba ne nailazi na punu moralnu potporu, koja bi mu prema njemačkom mišljenju bila potrebna. Kod tog se zacijselo na radi o nekoj usluzi Englesko Njemačkoj, nego misija Runcimanov, prema njemačkom prosudjivanju, izzire iz iskrene Chamberlainove, a zacijselo također i Chamberlainove brige obzirom na široku provaliju izmedju češkog i sudetskonnjemačko gledišta u stvari samouprave. Pitanje je, da li će taj brižno kao privatnik deklarirani posmatrač imati kod čehoslovačke vlade više sreće nego u prošlim mjesecima i tjednima engleski poslanik u Pragu.
Dr P.

Papa protiv rasističkih teorija

Kastel Gandolfo. — Papa je prihodom prijema učenika zaroda za kulturu održao govor u kome je oštro kritikovao rasističke i šovinističke doktrine. Papa je izmedju ostalog rekao: »Mi se pitamo, zašto je Italija osjetila potrebu da u jednoj tako nesrećnoj stvari kopira Njemačku.»

PRETSJEDNIK KR. VLADE DR MILAN STOJADINović SRDAČNO SE POZDRAVLJA SA RADNICIMA U SPLITU

Privredni pregled Odjek štampe

POSLOVANJE JUGOSLOVESKOG DRUŠTVA BATA U BOROVU I PROŠIRENJE NJEGOVOG RADA NA JUŽNU SRBIJU

Prema bilansi, Bata jugoslovenska fabrika gume i cipela u. d. u Borovu, pokazala je prošle godine veoma lijepu uspješnu. Akcioni kapital ovog društva iznosi 40 milijuna dinara, a rezervni fond 43,8 milijuna dinara. U godini 1937 pokazao je dobitak od 5,4 milijuna dinara. Glavna skupština je zaključila da se dioničarima plati dividenda od 6 posto i to na 20 milijuna prioritetnih akcija, a 4 posto na 20 milijuna osnovnih akcija. U prošloj godini se obim poslovanja povećao upravo za 20 posto. Brutni prihod iz prodaje robe iznosio je 198,6 milijuna dinara. Broj saradnika se popeo na preko 4.000 sa primljenom svotom od 69,6 milijuna dinara prema ranijoj godini, kada je ova svota iznosila 59,3 milijuna dinara. Za amortizovanje je upotrebljena svota od 26,2 milijuna dinara. Postrojenja su proširena u prošloj godini i sada proizvode gumene točkove za automobile i velo-obruče.

Društvo Bata kupilo je u okolini Strumice oko 700 hektara zemlje gdje je uredilo plantažu za pamuk i još neke biljke za fabričke potrebe, kao i plantažu sunokreta. U sredini tog kompleksa bilo je jedno muslimansko selo sa primitivnim zgradama, čiji su stanovnici živjeli u bijedi i sirotinji. Poslije prodaje nekretnina, svi stanovnici ovog sela iselili su se u Tursku. Na mjestu siromašnih koliba danas su već podignute na tom mjestu moderne seljačke kuće. Stanovištro Strumice i okoline je vrijedno i očekuje se da će pod novim uticajem brzo izmjeniti svoj način rada i privredjivanje pod uticajem novih Batinih metoda rada. Bata, kako se iz gornjeg bilansa vidi, lijepo zaradjuje u našoj zemlji ali on preporučilački utiče na razvoj naših kulturnih, ekonomskih i nadace nacionalnih prilika. Kada bi svi inostrani kapitali tako koordinirali svoj rad našoj općoj državnoj politici, ne bi bilo razloga povici na njihov rad.

Cijene domaćih svinja na praskom tržištu

Na dan 18 jula bilo je na tržištu u Pragu svinja i to: domaćih mesnatih 666 kom, bacona ukupno 727 kom. od kojih iz Jugoslavije: 50, iz Rumunjske 324 i iz Mađarske 353 kom. Jugoslavenska roba se prodavala od kč. 6.40 do 7.—, rumunjska od 5.60 do 7.30, mađarska od kč. 6.80 do 7.15, a domaće mesnate svinje od kč. 5.70 do 7.— Tržište živo. Prosjek cijena za jugosl. robu bio je kč. 6.55.

Rim.—Italijanska štampa ističe bojazam da bi u slučaju neuspjeha misije lorda Rancimana mogle nastupiti komplikacije u Srednjoj Evropi.

London. — G. V. Steed između ostalog u razgovoru s jednim našim dopisnikom rekao je: « Danas kada se Engleska naglo oruža i ponovno zadobija autoritet, i kada ona, što je još važnije, zalaže taj autoritet u korist jedne konstruktivne politike mira, koja ima odličnih šansa da bude primljena od velikog broja naroda koji dijele iste ideale kao dvije sile u centru engleskog plana, Engleska i Francuska, sigurno je da postoje mnogo bolji izgledi da rizik napada postane suviše veliki da bi ga iko primio na sebe, a kada to postigne, mir više neće biti van našeg domašaja, jer kao što znate, ja sam uvijek povlačio oštru razliku između sprečavanja rata što je negativan mir i konstruktivno međunarodne saradnje u svijetu u kome strah od rata više ne postoji, a što bi bilo pozitivno van mir. »

LONDON. — Engleske novine pišu o posjeti g. Videmana u Londonu, da, ako neka država želi s Engleskom da pregovara o interesima koje se tiču obe zemlje, treba to da čini putem prijateljskih i iskrenih razgovora. Vodenje tajnih razgovora ostavlja da su po srijedi neke intrige i daje korisnim mislima zlosrećan karakter.

U BEOGR. „VREMENU“ čitamo: Zagreb. 28 jula. — U izvesnom delu zagrebačke štampe i u redovima političkih ljudi, ovih dana — u vezi sa nameravanim i ponovo odloženim putem g. dr Mačeka u Beograd opet se naglašava da hrvatske opozicione stranke prema g. dr Mačekovom pokretu, preduzimaju pojačanu aktivnost. U koliko se bližio eventualni odlazak g. dr Mačeka u Beograd, u toliko se vrše sve jače i jače pripreme za brzu akciju protivu g. dr Mačeka. Ova akcija ima da se izvede prvo na polju organizacije, a posle u samome narodu, koji se već sada vrlo vešto priprema za tu akciju, koja treba da usledi čim bi se g. dr Maček uputio u Beograd.

TRGOVINA POKUČSTVA

Stj. Karković - Šibenik

Osmrtnice crnim ili modrim rubom dobije se za **Din. 30.-**

kod TIPOGRAFIJE vod. Hamilkar Vitaliani

Brzjavni: Tipografija Vitaliani ŠIBENIK kraj Katedrale Sv. Jakova

Sa čistine

I

Pažnja današnjeg čovjeka radi brzine kojom se pred njegovim očima pojavljuju i izčezavaju dnevni događaji i lični doživljaji, ne može biti sveobuhvatna. Ona je danus, više nego li ikada prvo, prisišno koncentrisana i privržana na izravne pojedinačne dojmove koji neposredno iz njih proilaze. Kada se dakle činjenice i događaji prosudjuju po neposrednom svome značenju i po intimnom i najužem odnosu sa ličnosti posmatrača, i saznanja iskidana su nepremostivim planinama. Stoga je prosudjivanje nestalno i površno. Ovo se u svijesti ne pojavljuje samo u nelogičnom redu, punom nularnijeg protuslovlja, već se odvija te konačno stabilizuje u skladu sa strastima, navikama, nagovimima i sebičnošću, a ti elementi postaju izvornim mjerilom za političku i socijalnu orijentaciju.

II

Uzmite primjerice u razmatranje jednog gospodina koji se danas u nedjelju pobožno žuri da staručkim nogama stigne da ne zakasni na misu. U koliko vam uspije, ne propustite dovesti ga u razgovor sa onim drugim koji pod našom crvenom kapom naučava naukolo o seljačkoj demokraciji. U koliko vas to zanima, zapitajte ih što oni zapravo misle o demokraciji i na primjer o slobodi štampe. Ako su iskreni jedan prema drugome i ako su u svojoj pozadini nemaju ništa takvog da doista mogu biti iskreni, vidjeti ćete da se ne mogu složiti ni u osnovnim pojmovima.

A u porocci su skupa. Pa što ih do vraga veže? Mržnja ili . . . politika!

III

Ne može čovjek prosječne prosrjetljenosti kraj ovako ubrzanog izživljavanja uslijed golemog napretka i usavršavanja tehnike i svih pozitivnih i spekulativnih nauka da upozna rjelinu zbiranja oko sebe. Uz to i nuždom života prisiljen da glavnu podršku za svoju egzistenciju potraži u materijalnim sredstvima i u metodama rada i djelovanja, na koje je po tradicijama, često put i dosta zalosnim, navikao Neminovno je stoga da, kada, uza sve to, još stoji pod stalnim

Težaku

Sudbina teška pritisla jadnog težaka. Malo mu muke, motikom kopajuć grudi Rođene majke od jutra pa sve do mraka, Treba mu da ga pakosni lažu ljudi. Sarajuć kraje, gdje mljeko i med teku, Gdje vrela zruci žarkog sunca ne peku.

Pogledaj lažne proroke, vidi ih bclje, Pogledaj dvore, pogledaj njihovo polje; Ruke im bijele; al duše im s pakosti slove Njihovo djelo varka se ružna zove; Njihovo ime sebične krije snove, Za nos te vuku; oni se divno tove.

Težake jadni, žuljave tvoje ruke, Veliki napori tvoji, teške su tvoje muke; Al duša tvoja: pitoma, skromna, meka, Vlastitog poleta nema; naredbe tuđe čeka.

Vjeruješ svakom ko prvi k tebi dođe Za tebe svi šarlatani—tvoje su dične vode; Oni te vode, gdje nije tvoja sreća, Oni te varaju ljuto; - rog ti je sjajna svijeća.

Oni se kriju nalaze sljepce tvoje, Preko njih zidaju velebne dvore svoje; Sljepci im služe rušeći vjeru, boga, Blago im vade iz znojca lica tvoga.

Težake tužni, dokle ćeš lutat mrakom, Kada ćeš progledat, sunca obasjan zrakom. Kada ćeš vidjet, gdje ti je prava slava; Gdje sreća tvoja i gdje su tvoja prava?

AM

ŽIGON I DRUG

prodaja koža i svake vrsti cipela
ŠIBENIK (DALMACIJA)

Brodarsko
akcijsko
društvo

„OCEANIA“

u SUŠAKU

Vrši redovite pruge:

Jadran - Španija, Sjever. Afrika,

Kanarski otoci

Jadran - Marseille, Španija, Ma-

roko

Jadran - Malta, Sjever. Afrika,

Valencija, Marseille

Jadran - Sredozemno more, Sjeverna Evropa

Na svim ovim prugama primaju sa putnici na turistička putovanja uz paušalne umjerene cijene

teretom problema, koji ga sa svih strana salijetaju, a težine ovih nije svjestan mora da ih u ograničenosti svojeg duševnog horizonta rješava ili negiranjem njihove opstojnosti ili surovim i nasilnim odbijanjem. Negiranjem, jer ih se ne razumije. Surovim i nasilnim odbijanjem jer smatra da je to jedini put za njihovo rješavanje ili barem privremeno uklanjanje.

Naravno da se u tomu vara, ali u takvom životu provodimo naše dane ne znajući za sutrašnjicu ili, ako doista mislimo da za nju znamo, po današnjici se na to znanje ne bi nikako moglo zaključivati.

ŠIBENIK mjes. jula

(nastaviti će se)

LA BRUYÉRE

ČOVJEK

(nastavak 2)

— MENALK se spušta niz svoje stepenice, otvara vrata da iziđe, zatvara ih; on opazi da mu je na glavi noćna kapa, i, kad se je dobro progledao, vidi da se je upola obrijao, vidi da mu sablja visi s desne strane, da su mu se čarape spustile k petama i da mu je košulja van gaća. Kad ide po trgovima, odjedared osjeti, kako ga je nešto ružno udarilo u trbuh ili u lice, on ne sumnja šta bi to moglo biti, sve dok ne otvori oči i, kao da se je probudio, ne nađe se ili ispred ruda kola ili iza duge daske koju nosi neki radnik na svojim ramenima. Vidjeli su ga kako jedanput udara čelom u čelo nekog sljepca, kako su mu se noge splele i kako je s njim pao, svaki na svoju stranu, naopačke:

desilo mu se je više puta da se nađe s glavom u glavu u susretu s nekim knezom i u prolazu da ga jedva pozna i kako je samo mogao da se pribije uz neki zid da mu načini put. On traži, on mrmlja, više, uzrujava se, zove slugu, jednoga za drugim sve mu gube, sve mu zature; on traži svoje rukavice, a one su mu na rukama, slični onoj ženi koja je dugo tražila obrazinu koja joj je bila na licu. On ulazi u stan i prolazi ispod svjetiljke za koju mu se zakači vlasulja i objesi, svi služitelji gledaju i smiju se; gleda i Menalk, i smije se glasnije od drugih, on baca pogled po cijelom društvu, ne bi li vidio gdje je onaj čije se uši vide i koji nema vlasulje. Kad ide po gradu, pošto je prevalio malo puta, misli da je zalutao uznemiruje se, prolaznike zapitkuje gdje je a oni mu ukazuju tačno ime ulice: on zatim ulazi u svoju kuću, pa iz nje brzo izlazi misleći da se

je prevario. Izlazi iz dvora, i našavši ispred kapije kola za koja misli da su njegova, ukrca se, kočijaš potjera, pa misli da vozi svoga gospodara kući; Menalk skače na vrata, prođe kroz dvorište, penje se uz stepenice, proleti kroz pretsooblje, i sobu za rad, sve mu je obično, ništa mu nije novo, on sjede on se odmara on je kod kuće; dolazi gospodar, a on se ne diže da ga primi, ponaša se prema njemu vrlo učtivo, moli ga da sjedne i misli da mu ukazuje počast u svojoj sobi; on govori, on sanjari, pa opet preuzima riječ! gospodar kuće je već dosadno, i stoji već u čudu; Menalk se podjednako čudi, a ne govori šta on o tome misli, on ima posla sa jednim dosadnim čovjekom, s dokonim čovjekom, koji će se najzad ukloniti, nada se pa je ustrpljiv; noć dolazi, on se tek tada jedva sijeća da se je prevario. Drugi put, posjećuje neku ženu, i uskoro misli da

ona njega posjećuje, on se namjesti u naslonjač i nikako ne misli da ušane; zatim misli da ta žena ostaje dugo u posjetama i svaki moment čeka kad će ona ustati i ostaviti ga slobodna; ali kako se je to steglo na dugačko, on ogladni i pošto se je noć već primakla, on je zamoli da ostane na večeru, ona se smije, i to tako glasno, da ga probudi. On isti ujutro se vjenča, a uveče to zaboravi, i ne spava prve noći svog vjenčanja; a poslije nekoliko godina, izgubi ženu, ona je preminula na njegovim rukama, on je učestvovao na njenom pogrebu, a sutradan, kad su mu kazali da ih je uslužio pa upita, da li je njegova žena gotova i da li je upozorena.

(slijedi)

Gostiona „SLAVIJA“

A. ČALA ŠIBENIK

EPISKOP DALMATINSKI dr. Irinej Đorđević otputovao je na liječenje u Matarušku banju.

KR. NOTAR g. Hektor Meixner nakon kratkog bolovanja preminuo je dne 31-VII.

Sprovod je uslijedio u utorak u jutro uz učešće mnogobrojnog građanstva i prijatelja. Obitelji naše saučesće.

DELEGACIJA ORGANIZACIJE JRZ iz Šibenika predvođena od dr. Slavka Grubišića i dr. Milivoja Grubišića bila je primljena u Splitu 27-VII od predsjednika vlade g. dr. M. Stojadinovića i min. g. dr. Nike Novakovića te je iznijela i pitanje promjene gradske općine u Šibeniku.

DIREKTOR BEOGRADSKÉ OPERE Lovro Matačić bio je u Split na prolasku za Dubrovnik gdje će provesti svoj odmor.

SPLITSKI PEKARI snizili su cijene kruhu od 1 augusta za 25 para po kg, a šibenski 50 para po kg.

SVI SPLITSKI AUTOTAKSI moraju od 1. augusta imati taksometre inače im je zabranjena vožnja.

TROJARSKA
MEHANIČKA
RADIONA I
JEVAONICA
METALA

S. Kordić

Šibenik

Radiona za popravak svakovr-
snih parnih strojeva, sisaljka,
motora, automobila, branika,
kompresora, turbina.

Montaža svakovrsnih strojeva,
mlinova, hidrauličnih presa mo-
tora na brodove, čamce itd.

Autoogeno varenje i rezanje željeza

MALO PAŽNJE!

Poštanska dostava kod nas uistinu nije loša, ali se ne može kazati da je i besprikorna. Desi se da izvjesna pošiljka nije odmah mogla biti uručena stranci to se ista vraća natrag. Odnosni razlog navede se na adresnoj strani posve propisno makar da ne uvijek i vjerno, jer imade slučajeva da stranka baš u času dostave nije kod kuće ili je za par dana otse- lila, što ne znači da neće da primi.

Jedan prijatelj našeg lista u Dubro- vniku preplatio se na nj i mi smo poslali prvi broj sa jasno oštampanom adresom. Nemalo smo se začudili kad smo primili taj primjerak natrag sa oznakom: retur, ne prima! — Takvih smo slučajeva međutim imali i više.

Ovakve kao i slične povrsnosti trebalo bi da gg. listonoše nastoje ukloniti i da skrenu veću pažnju iz- vršavanju svoje dužnosti.

A. PAVLOVIĆ

Centralni
BEOGRAD
Filijala
ZAGREB

OSNOVANO
1844

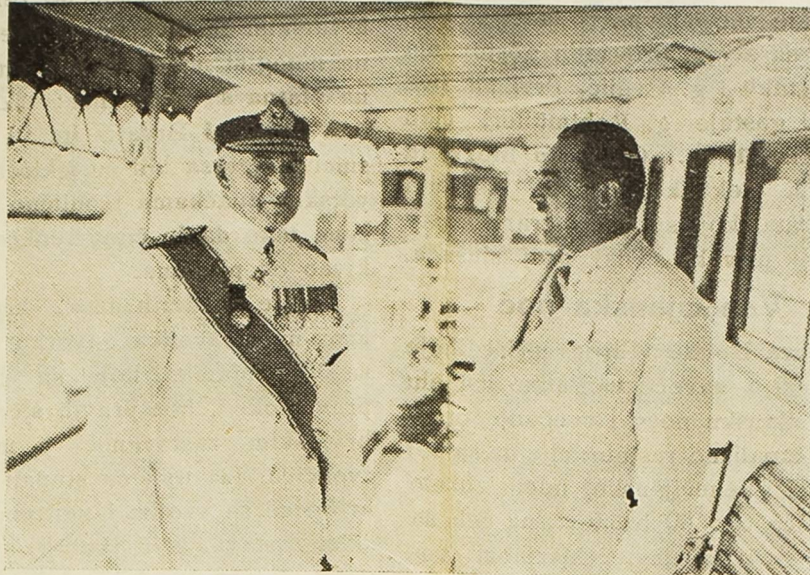
Najveće skladište engleskih šofora u
Jugoslaviji ZA ODJELE I KAPUTE,
VELIKI IZBOR ŠTOFOVA ZA DAM-
SKE OGRTAČE I KAPUTE SAV-
KROJAČKI PRIBOR, - KROJAČKE
KOLEK- Cijene solidne i utvrđene
CIJE. Prodaja na veliko i na malo

Zastupstvo i skladište

Krojačnica građanskih i vojnih odijela

Pero M. Bercé - Šibenik

Boravak talijanske i engl. flote

Dne 25 pr. mj. doplovilo je k nama 6 tal. ratnih lađa i to 2 bojna broda: „Conte di Cavour“ i „Giulio Cesare“ koji su se usidrili pred lukom te četiri torpedoražarača: „Alfieri“, „Gioberti“, „Oriani“ i „Carducci“ koji su se usidrili u jugoistočnom dijelu luke. U zapadnom dijelu luke bili su već od 3 dana ranije usidreni četiri torpedoražarača naših starih posjetioca Engleza i to: „Ikarus“, „Intrepide“, „Iris“, i „Impulsive“ pod zapovjedništvom viceadmirala g. Quinzlera koji su baš te večeri priredili vrlo lijepu reflektorsku rasvjetu.

Čim su se talijanski brodovi usidrili došao je na admiralski brod „Conte di Cavour“ tal. generalni kon-

Ante Bedrica - Šibenik

prodaja cipela

HOTEL i RESTAURACIJA

„SLAVIJA“
M. JOZEVIĆ

S P L I T

zul g. comm. dott. Arduini i vicekon- zul u Šibeniku cav. dott. Gennarode Novellis Njihov dolazak bio je pozdravljen pućanjem iz topova.

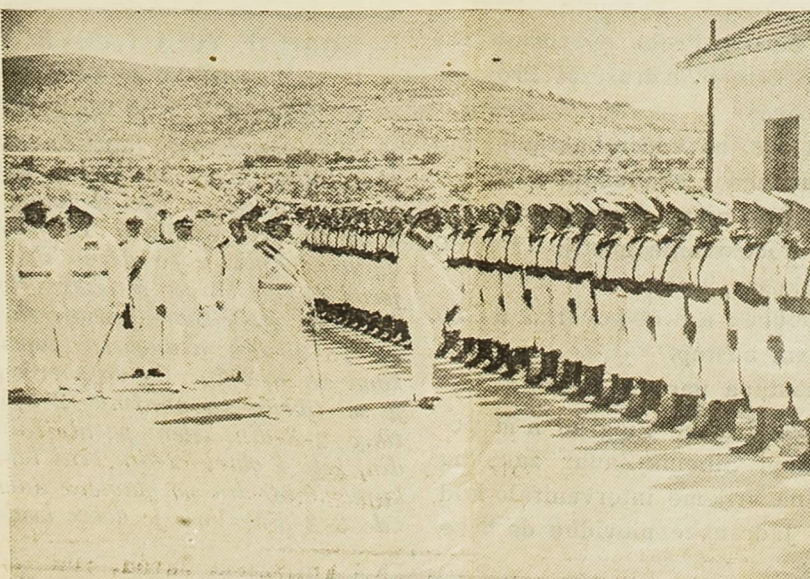
Odmah poslije toga tal. admiral g. Riccardi posjetio je našeg admirala g. Polića na jahti „Vila“. Iza toga svi su se odvezli na pomorsku bazu „Mandalina“ gdje su ih dočekale sve vojne i civilne vlasti sa glazbom koja je intonirala talijansku i jugoslovensku himnu, potom je admiral g. Riccardi izvršio smotru naših mornara, kako to prikazuje naša slika. U toku popodneva posjete su uzvraćene.

Na admiralskoj jahti „Vila“ priredio je g. admiral Polić ručak u čast g. admirala Riccardi-a Na večer pri-

redjeno je u Mandalini primanje i večera.

Dne 26 u utorak ujutro uslijedilo je svečano primanje u prostorijama tal. konzulata po admiralu g. Riccardi-u. Primljeni su bili svi predstavnici vlasti predvođeni od admirala g. Polića i biskupa dra Milete. U 1 sat svi posjetioci prisustvovali su ručku na adm. brodu „Conte di Cavour“, na kojem ručku prisustvovao je i komandant engleske eskadre koja se je nalazila u našoj luci g. admiral Quinzler. Tokom poslijepodneva bio je priredjen izlet do Prokljanskog jezera i do slapove Krke gdje je pri po- ratku na Vidilici kod elektr. centrale A. Šupuk i Sin priređena zakuska. U 5 sati popodne bilo je priređeno u bašci vile konzulata primanje sa zabavom za tal. oficire i mornare kao i za tal. koloniju iz Šibenika i Splita. U 8 sati na večer u prostorijama tal. Konzulata bila je priređena večera kojoj su prisustvovali među ostalim viđenijim ličnostima, biskup dr. Mileta, senator g. dr. Tacconi iz Splita i vicekonzul g. cav. Fabiani iz Splita. U 10 sati na večer priređena je plesna zabava na brodu „Conte di Cavour“ i to na lijepoj brodskoj terasi ukrašenoj sa cvijećem, zelenilom, vodokocima, mnogobrojnim i raznobojnim elektr. žaruljama, reflektorima itd., na kojoj se čovjek, stojeći pod veličanstvenim dojmovima ljepote i umjetnosti, osjeća kao u nekoj bašti iz priča, i to na nepomičnom zemljano- m tlu, a ne na pomičnoj čeličnoj tvrđavi nad hladnom dubinom... — Zabava je potrajala do 2 sata u noći, na kojoj su prisustvovali svi oficiri naše pomorske i kopnene vojske sa gospodama, svi tal. građani Splita i Šibenika.

28 pr. mj. jedna veća grupa talij- oficira priredila je izlet u Split gdje su pregledali gradske znamenitosti i

Rezultat boravka g. dra Stojadinovića u Splitu

Nakon svečanog dočeka i prijema predstavnika JRZ, drugi dan svog boravka u Splitu Pretsjednik g. dr. Stojadinović upotrebio je u živom interesovanju za potrebe Splita.

U Jadranskim brodogradilištima najprije je primio delegaciju radnika, članova Jugorasa, interesujući se za radničke potrebe. Delegaciju je Pretsjedniku predstavio g. Kovačević Aleksandar, pretsjednik Jugorasa.

Zatim je na „Petki“ primao razne delegacije. Sa delegacijom općine, na čelu sa dr. Buićem, održao je dužu konferenciju, odobrivši 6 i po miliona dinara za potrebe Splita i to Oceanografski institut, uređenje Dioklecijanove palače i kaldrmisanje ulica.

Zatim je primio delegaciju iseljenika iz Novog Zelanda, hotelijera sa g. Trbojevićem na čelu, kućevlasnika sa g. Jakšom Žuljevićem, sportskih klubova „Gusar“ na čelu sa dr. Staliom i „Jadran“ sa g. dr. Čulićem, penzionera i Alkara.

Potom je primio predstavnike Sre- skog i Mjesnog odbora JRZ na čelu sa g. dr. Vladom Matošićem, predstavnike Omladine JRZ na čelu sa g. Celimirom Pezeljom i Jerom Matošićem.

Prijemu su prisustvovali ministar g. Novaković, dr. Matošić i g. Čavlina.

Popodne je Pretsjednik vlade posjetio Marjan, vilu gosp. Meštrovića i Seaton Watsona, pa je navečer napustio Split u pravcu južnog Jadrana.

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA ŠIBENIK

na večer se vratili. Te večeri na adm. brodu „Conte di Cavour“ pri- ređena je intimna večera na kojoj je prisustvovao komandant mornaričke komande kapetan g. Tomić, komandant krstarice „Dalmacija“ Domainko i dva viša oficira Vekarić i Lepetić i tom prilikom talijanski komandant zahvalio se je našim pomorskim vlastima na ukazanoj susretljivosti tal. floti u Šibeniku. Te iste večeri ranije, priredili su tal. brodovi također lijepu reflektorsku rasvjetu.

Sutradan, t. j. 29-VII otplovila je tal. flota za Italiju.

Sve ove dane bilo je u Šibeniku uistinu vrlo živo. Veliki broj talij. i engleskih mornara i oficira, premda ne razumiju naš jezik, ubrzo su se ipak snašli i moglo ih se je videt na šetnji i po svim lokalima gdje se uz glazbu zabavljaju.

Prigodom boravka tal. flote i u Ši- beniku i u Kotoru talijanska su se službena lica, kako čujemo, najlaska- vije izrazila o gostoprimstvu i o lije- pim časovima sprovedenim u Jugo- slaviji.

Engleska je flota međutim otplo- vila 28 VII prije podne.

Dok je Šibenik imao ove svečane dane i vrvio sa tolikom ijupkom i zdravom mladeži, dotle je u Splitu na velikom ratnom brodu „Warspite“ bio primljen g. admiral Polić i ostali predstavnici vlasti, te su priređene podjedno i razne zabave.

Za vrijeme svog kratkog triumfal- nog boravka u Splitu, predsjednik Kr. Vlade g. dr. Milan Stojadinović primio je britanskog admirala Sir Doudley Pond-a i zadržao se s njim u duljem ugodnom razgovoru kako to prikazuje naša prva slika. e

OMETANJE GRADNJE SOKOLSKOG DOMA U KAŠTEL LUKŠIĆU

Ko će povući konsekvencije?

Odobrenjem nadležne vlasti Sokolskom društvu Kaštel Lukšiću ustupljen je komad mora na obali, na kojem će društvo podići Sokolski dom. Taj komad mora do sada je bio ispunjen kojekakvom nečisti, dok će on sada da bude ukrašen jednom divnom zgradom, koja će pružati i lijep izgled obali.

I Sokolsko društvo otpočelo je radom, čišćenjem jednog zatrpanog kanala i nasipanjem tog terena. Međutim, drugi dan rada udariše zvona na Lukšićkoj crkvi i pozvaše narod na uzbunu.

Na mjesto gradnje dojurili su oko 30 oboružanih ljudi predvođeni od prvaka b. HSS g. Mratinovića i Lnkšićkog načelnika, također pristalice b. HSS, koji počehše da nasutu zemlju ponovno rasiplju i ruše ono, što su Sokoli uz odobrenje vlasti, teškom mukom, a na korist okolnih zemalja očistili i uredili.

Dodoše organi vlasti, pa čak i izaslanik Sr. Načelstva u Splitu,

Na primjedbu jednog ugl. Sokolaša, da se zakonski žale ako im je nešto krivo g. Mratinović uzvikuje — Mi smo zakon!

Pitajmo se sada, ko će da povuče konsekvencije za ovaj slučaj, koji je mogao da imađe bolan epilog, da nije bilo svijesti kod Sokolaša, koji su mogući uvijek da se suprostave onima koje vodi bezumlje i ludost. c

Gostionica „JADRIJA“

D. Škorin ŠIBENIK kod Ribarnice
Svaku večer damen kapela
CIJENE UMJERENE

Iz Komiže

KRALJEVRKI NAMJESNIK g. Dr. Ivo Perović na financijskom parobrodu »Oplenac« inkonjito posjetio je prošlih dana Komižu i pregledao Biševsku spilju.

MAČEKOV ROĐENDAN I IMENDAN ove godine bio je proslavljen na slijedeći način: Izjutra budnica sa pet-šest raketa. Neke kuće su imale izvještene zastave. Mise nije bilo, a tako i povorke. Uveče je općina priredila na običnim mjestima vatromete i sa općinske terase puštale su se rakete.

PRESTALE SU POLITIČKE STRASTI Komiža se vraća svom starom patrijarhalnom životu. Prestala su izazivanja, pjevanja i ludovanja. Komižani su otvorili oči i vidjeli su da ih nekoji ljudi nisu dobro vodili.

VODOVOD, koji zapada dosta novaca, hvala Bogu imamo ali nema u njemu vode. Izgleda da su glavne niti vode ostale ispod rezervara. Vlasti bi imale ovaj slučaj pregledati i urediti da Komiža ne bude imala samo vodovod već i vode u njemu.

VINOGRADI nisu baš najbolje ponijeli, a pogotovo vugava. Na vugavi i nekim drugim mjestima imade dosta crvića Narod moći grožđe u sapunu i buhaću, pa ima nade da će se plod obraniti.

RIBARŠTINA sa svim izvrsnim izgledima na početku ljeta slaba je. Ima ribara, koji se još ni pošteno nisu najeli srdjela. — h —

Iz Biograda

Gostovanje opernih pjevača

U Hotelu »Ilirija« nekoliko su dana gostovali poznati operni pjevači gg. Šepec, ing. Cvejić i Rohtmüller. Gosp. Šepec je već odavno poznat u Biogradu sa svojih prijašnjih gostovanja a isto tako i g. Cvejić. Prvi put ove godine gostuje g. Rohtmüller, član opere u Zürichu. Oni su u Biogradu priredili nekoliko odlično uspješnih koncerata, koji su u prostranu baštu »Ilirije« privukli veliki broj slušača.

Venecijanska noć

Uprava Hotela »Ilirije« priredila je 25-7 u 9 s. naveče vanredno uspješlu »Venecijansku noć« i svečano otvorenje kupališne restauracije na samoj plaži. U »Venecijanskoj noći« uzelo je učesća oko 60 brodova na čelu sa »Ilirijim krstašem«, »Marinom drugim«. Svi brodovi bili su sjajno okićeni sa velikim brojem lampiona a kupalište hotela plivalo je u raskošnom svijetlu. Na moru je bilo osobito živo, čitava flota »Venecijanske noći« opisala je veliki luk ispred biogradske luke i povratila se pred »Iliriju« uz neprekidno pjevanje raspoloženih učesnika. More je bilo mirno i čarobno se ljeskalo u hiljadu boja raznovrsnih lampiona, a pjesma popularnog g. Šepeca dočarala nam je san ljetnje noći.

Po povratku brodova započeo je na »Ilirijinom« kupalištu ples, koji je trajao do kasno u noć.

Na kupališnoj restauraciji međutim tik plaže agilan g. Karaganjan priređuje svake večeri od 23 s. unapred Dancig. Tu se dobiju svi domaći specialiteti, pivo, sendviči i sl. uz jeftine cijene. Raspoloženje je vanredno.

Boravak mot. broda »Lucija«

U biogradskoj luci boravi krasni i veliki izletnički brod »Lucija«. Brod je pripadnosti luke Pag, vlasnosti g. Mirkovića a došao je u Biograd da priređuje izlete u okolicu. Dosada je priredio izlet u Tijesno, Pirovac i na slapove Krke i oko Kornatskih otoka.

Okružni slet

Sedmoga augusta održava se u Biogradu Sokolski okružni slet. Biogradsko sok. društvo se za taj dan ozbiljno priprema, tako da izgleda da će to biti zbilja velika manifestacija sokolske i jugoslovenske misli u Sjev. Dalmaciji. Na vježbalištu je već izgrađena tribina i završavaju se posljednji radovi. Prema primljenim prijavama, računa se da će biti prisutno nekoliko hiljada Sokolaša sa velikim brojem vježbača, zastava i glazba, a to znači da nacionalna misao ima dubokog korijena u Sjev. Dalm. Dosada su prijavljena ova društva: Šibenik, Kistanje, Mandalina, Primošten, Benkovac, Zemunik, Tijesno, Murter, Betina, Preko, Obrovac i sve područne čete ovih društava. Program sleta je ovaj:

6-VIII u 8 s. na večer bakljada, iluminacija i akademija

7-VIII u 6 s. ujutro budnica. Od 7-9 s. dočekivanje gostiju. U 10.30 pokusne vježbe.

Poslije podne: u 4.30 povorka, u 5.30 javni nastup.

Poslije nastupa narodno veselje.

Sokolsko društvo Biograd n-m poslalo je župi Šibenik-Zadar zamolbu kako bi na vrijeme interveniralo kod direkcije Jadranske plovidbe da bi se

SWAŠTICE

Euharistični kongres

Desetog jula održao se u Benkovcu Euh. kongres, koji je odlično uspio u pravom narodnom smislu.

Mjesto je bilo iskićeno zelenilom i hrvatskim zastavama, a preko ulica, na mnogim mjestima bila su izvješena platna sa natpisima: »Živio Maček«, »Bog i Hrvati« itd. I svi učesnici kongresa bili su iskićeni sa hrvatskim značkama i odlično raspoloženi, tako da je čitav Benkovac odjekivao od pjesama.

Poslije održanih misa, krenula je kroz mjesto velika povorka na čelu sa 30 konjanika, koji su jahali ko pravi đokeji, bez pravih sjedala, sa hrvatskim zastavama i mnoštvom zvončića. Iza njih su stupali križari i križarice sa svojim i naravno plemenitim zastavama, u pratnji svećenika (koji su također bili dekorisani) a onda masa, masa bez kraja i konca.

Oduševljeni poklici Mačeku, »slobodnoj Hrvatskoj« i HSS, najbolje su odavali svečano i skrušeno raspoloženje kongresista, koji su uz to neprekidno pjevali pobožne crkvene pjesme, kao što su: »Oj Mačeku diko naša«, »Hrvati su ljubili«, »Ustani bane«, »Bisere s južnoga mora« itd. Jednom riječju sve se orilo od krasnih pjesama i zaglušne larme.

Preuzvišeni biskupi neumorno su blagoslivljali narod, radosni radi ovako pobožnog raspoloženja, i po stotinu puta uvjereni da hrvatski »suvereni narod« mora da živi i razvija se u srcima pravih rimokatolika, jer je njemu davno opredijeljeno mjesto na — nebu. fo

„TVOKAPS“

Tvornica kapa i šešira
(I. BUJ) SPI IT FILIJALA U ŠIBENIKU

na dan sleta 7-VIII sa određenim redom vožnje uredilo pitanje povratka sokola-izletnika iz Biograda u Šibenik.

Tu se opaža kako je besmisleno da po sadašnjem redu vožnje parobrod pruge 32, pruge 7 i posebni izletnički parobrod odlaze svi skupa iz Biograda u 9 s. na večer.

Bilo bi mnogo poželjnije i zadovoljavajuće za same izletnike da bar jedan od tih parobroda ne odlazi iz Biograda prije pola noći, jer u taj sat od prilike odlaziće izletnici iz Knina, Kistanja i Benkovca, pa bi bilo neugodno da saučesnici Šibenika, kojih će sigurno biti velik broj, budu morali korporativno odlaziti u 9 sati kad već u taj sat imade i drugih parobroda (istog par. društva) s kojom bi ev. izletnici mogli djelomično da se vraćaju kući, i to sa parobrodom pruge br. 32 ili br. 7.

Na taj način mogao bi izletnički parobrod dakle da odlazi u 12 s. m.

OBILJE VOĆA I POVRĆA U NOVOM SADU

Novosadska »zeleni pijaca« ovih je dana prepuna robe. Rajčice iz novosadske okolice, inače na glasu, izvaze se vanka, naročito u Beč, Budapest i Prag a od domaćih tržišta u Beograd, Ljubljani i Split, a potražuju ih i Sarajevu i Zagreb. Povrće je inače vrlo dobro i jeftino. Paprika se prodaje sto komada 18-20-din, a dugačka paprika sto kom. za 3-2-din. Ostalo povrće prodaje se: tikvica za pumjenje 2-2,50-din, tikve 2-3-din, zeleni pasulj 1,50-2,50 din, kelj 4 glavice 1-din, crni luk 2-din kupus 0,50-din po glavici. Rano grožđe 3-2-din, Voće je dobre kvalitete.

TRGOVAČKA KUĆA

Dr. Marko Tarle — ŠIBENIK

VELEPRODAJA ŽITARICA, BRAŠNA I KOLONIJALA
OTPREMNIČKI ODIO
TELEFON BR. 86

PUČKI SPAVAČI VAGONI ZA »KDF« PUTOVANJA

Poduzeće Linkc-Hoffmann-Werke u Breslavi konstruiralo je novi tip »putnički spavaćih vagona«, koji su u glavnom namjenjeni društvenim i »Kraft durch Freude« putovanjima, a koji svojim nadasve praktičnim uređenjem obećavaju velike poboljšice na području širokog osobnog saobraćaja. Ta nova pučka spavaća kola posjeduju samo kabine s jednim krevetom, koje su smještene u dvokatnom redosljedu tako praktično da svaki vagon raspolaže s 90 takovih kabina. Pomoću neke duhovite konstrukcije nestaju ti kreveti preko dna na samom stropu kabina i ove tako nalikuju uobičajenim željezničkim odjelima za putnike. Jedan vlak s takvim spavaćim vagonima ima mjesta za 1.500 putnika, a vuče ga obična teretna lokomotiva, ova novost u željezničkom saobraćaju provedena je bez izravnog naloga Njemačkih Državnih Željeznica.

NOVOSTI U TRANSFUZIJI KRVI

Moskva. - Moskvin Institut za transfuziju krvi vrši originalne radove s primenom pojedinih osnovnih djelova krvi u medicinske svrhe. Već je riješeno pitanje mogućnosti prelivnja krvnog seruma. Akademik A. Bogomolec je svojim radovima utvrdio, da pored čistog mehaničkog uticaja prelivena krv izaživa u organizmu i pojačanu produkciju krvi. Institut je izvršio i vrlo interesantnu probu s transfuzijom male količine krvi raznih životinja u krv čovjeka. Ta metoda se sve više upotrebljava za liječenje raznih bolesti, naročito čira u stomaku i na duodemu.

Institut je dalje izradio specijalnu metodu za konzerviranje i slanje krvi i u najudaljenije krajeve Sovjetskog Saveza.

Transfuzija krvi se u Sovjetskom Savezu primjenjuje u vrlo širokom merilu. U tu svrhu je u zemlji osnovano 83 specijalnih stanica, koje su u toku prošle godine izvršile 72.000 transfuzija krvi. Sovjetski ljekari to sredstvom upotrebljavaju kod opekotina, infekcionih bolesti, (tifus, šarlah), itd., a da ne govorimo o slučajevima velikog gubitka krvi i raznih oblika malokrvnosti.

Podizanje ribarskog grada

Na otočiću Finkenwärderu u rijeci Elbi položiće se u najskorije vrijeme semeljni kamen za cijeli jedan ribarski grad. Pored prvog naselja, koje obuhvata 600 kuća za ribarske radnike, sagradit će se ondje i nekoliko velikih industrijskih postrojenja. Predviđeno uređenje obuhvatiće 20(00) radnika.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi Din 6.— svaka daljnja riječ 50 n.
Ako je adresa u upravi Din 2.—
Za pismene upite treba poslati Din 2.— u
markama (uvrštava se najmanje 2 puta)
Priopćeno po retku Din 10. — Oglas po tarifi

SVE TISKANICE za va. cetarijske i trgovačke potrebe izvršuju kulantno i solidno »Tipografija« Šibenik.

PISAČI STR. J. rabljeni traži se OKVIRE SA STAKLOM (vitrine) plitke, za dućanske izloge traže se. Ponude na upravu lista.

STAN OD DVIJE SOBE i kuhinje svijetli, zračan i čist sa tarasom traži se, miran stanar, točan platac i smame bez djece.

Ponude na upravu lista.